

grundlov udtalte den bl.a., at ifølge art. 8 i traktaten om Kul- og Stålfællesskabet skal den kun anvende Fællesskabets ret, at den som hovedregel ikke kan udtale sig om interne retsregler, og at den følgelig ikke kunne undersøge den indsigelse, at den Høje Myndighed ved sin afgørelse skulle have krænket tyske forfatningsretlige grundsætninger.⁸⁶

I en kort tid senere afgjort sag nr. 18-57 (firma J. Nold KG mod den Høje Myndighed) forelå et lignende problem. Et firma i Darmstadt var ved en beslutning af den Høje Myndighed blevet afskåret fra som hidtil at drive kulhandel en gros og påstod beslutningen kendt ugyldig, bl.a. som stridende mod den tyske Forbundsrepublik og landet Hessens grundloves bestemmelser om lighed for loven, ejendomsrettens beskyttelse, adgangen til erhverv og beskyttelse af middelstanden. Domstolen tog ikke stilling til denne påstand, idet den annullerede de relevante dele af den Høje Myndigheds beslutninger allerede fordi de var utilstrækkeligt begrundede.⁸⁷ Det er imidlertid interessant at bemærke, at Generaladvokaten i sit afsluttende indlæg gjorde gældende, at domstolen kun var kompetent til at bedømme Fællesskabets retsakter under hensyn til Fællesskabets retsregler og ikke var forpligtet til at fastslå eventuelle krænkelser af national ret. Det er dog ligeledes bemærkelsesværdigt, at han hertil føjede følgende:

»Dette udelukker ikke, at man eventuelt ved undersøgelsen af, om der foreligger magtfordrejning, også må respektere de elementære retsgrundsætninger, som kommer til udtryk i de nationale forfatningsbestemmelser. Ud fra dette synspunkt kan Domstolen, om det skal være, undersøge de forfatningsbestemmelser sagsøgeren påberåber sig.«⁸⁸

Endelig har Domstolen udtalt sig om problemet ved afgørelse af en ny sag (no. 40-59) om et lignende emne anlagt af samme firma mod den Høje Myndighed. Sagsøgeren gjorde bl.a. gældende, at visse afgørelser af den Høje Myndighed greb ind i hans velerhvervede retigheder, og påberåbte sig herved den tyske grundlovs art. 14 om den private ejendomsret. I sin afgørelse af 15. juli 1960 udtalte Domstolen bl.a., at det ikke tilkom den at sikre overholdelsen af de interne retsregler, selv de forfatningsretlige, der gælder i den ene eller den anden medlemsstat, at den derfor hverken

kunne fortolke eller anvende den tyske grundlovs art. 14, når den skulle undersøge lovligheden af en afgørelse truffet af den Høje Myndighed, og at, på den anden side, Fællesskabets ret ikke indeholder noget almindeligt princip, være sig udtrykkeligt eller stiltiende, der garanterer opretholdelsen af bestående tilstande (»situations acquises«).⁸⁹

Generaladvokaten havde i sit afsluttende indlæg henvist til domstolens udtalelse i Stork-sagen og gjort gældende, at Domstolen, i al fald ikke direkte, kunne anvende interne retsregler. Den kunne kun i givet fald lade sig inspirere af dem som udtryk for et almindeligt retsprincip, der måtte tages i betragtning ved anvendelsen af traktaten. Man måtte vel anerkende at ejendomsrettens beskyttelse og garantierne mod indgreb i den var et retsprincip, fælles for de seks lande, men i det foreliggende tilfælde var det intet angreb på ejendomsretten, selv i den videste forstand.⁹⁰ Af disse retsavgørelser kan altså udledes, at domstolen ikke vil indlade sig på at undersøge, om en retsakt er forenelig med en konkret forfatningsbestemmelse, men på den anden side vil anse sig for berettiget til at anvende de principper om individets retsbeskyttelse, der er fælles for medlemsstaternes interne ret.

Hvor ringe den praktiske mulighed end vil være for en konflikt mellem en af Fællesskabets retsakter og den danske grundlov, må det således fastholdes, at skulle konflikten ikke desto mindre opstå, vil Fællesskabets retsanvendende organer, når sagen stilles på spidsen, give Fællesskabets retsakt forrang, hvis den ikke kan underkendes som ulovlig efter Fællesskabets eget retssystem, heri indbefattet de almindelige retsgrundsætninger og elementer af national ret, som indgår deri.

Dette er dog ikke ensbetydende med, at det også i sidste instans vil blive Fællesskabets retsakt, der slår igennem overfor den private borger. Som tidligere omtalt er det karakteristisk for de europæiske Fællesskaber, specielt det økonomiske, at retsansvarens sidste led, tvangsfuldbyrdelsen, normalt ligger hos de nationale myndigheder og iværksættes efter nationale regler. Uden i denne sammenhæng at gå ind på enkeltheder af processuel karakter kan man fastslå, at danske eksekutive og judicielle organer, der står overfor at skulle fuldbyrde en dom eller anden eksigibel afgørelse af